

Ro'yxatga olindi _____
2026 yil " 02 " 03

"Konchilik ishi" ta'lim
yo'nalishi bitiruvchilari uchun
"Konchilik ishi asoslari" fanidan
YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI
DASTURI

MUNDARIJA

1. Kirish 4
2. Yakuniy davlat attestatsiyasi o'tkaziladigan fanlar dasturining mazmuni.
"Konchilik ishi" yo'nalishi fanlarining mazmuni.....4
3. Yakuniy davlat attestatsiyasini o'tkazish tartibi 5
4. Baholash mezonlari 6
5. Yakuniy davlat attestatsiyasi o'tkaziladigan fanlar bo'yicha savollar
to'plami 8
6. Foydalanishga tavsiya etiladigan adabiyotlar va manbalar 14

Ushbu dastur **Navoiy innovatsiyalar universiteti** "Konchilik ishi" bakalavriat ta'lim yo'nalishi bitiruvchi kurs talabalari uchun yo'nalish fanlaridan Yakuniy davlat attestatsiyasini tashkil etish va o'tkazish uchun tuzilgan bo'lib, universitet Kengashining "___" "fevral" 2026 yil 7-sonli majlis bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

"Tabiiy va texnika fanlari" kafedrasida muhokama qilingan va "___" "___" 2026 yil ___-sonli majlis bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Asos: - O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2021 yil 16-noyabrda 1963-3-son bilan qayta ro'yxatga olingan "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to'g'risida Nizom;

- O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2018-yil 26-sentabrda 3069-son bilan ro'yxatga olingan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi Nizom.

- O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-sonli buyrug'i.

Tuzuvchilar:

Istamov Z.V.

Navoiy innovatsiyalar universiteti Tabiiy va texnika fanlari kafedrasida o'qituvchisi

Allayarov R.M.

Navoiy innovatsiyalar universiteti Tabiiy va texnika fanlari kafedrasida o'qituvchisi PhD

Taqrizchi:

Giyazov O.

Navoiy davlat konchilik va texnologiyalar universiteti "Konchilik ishi" kafedrasida o'qituvchisi PhD

I. Kirish

Yakuniy davlat attestatsiyasining maqsadi talabalarining asosiy kasbiy ta'lim dasturini o'zlashtirish natijalarining davlat ta'lim standartining tegishli talablariga muvofiqligini aniqlashdir.

Mazkur dastur bakalavriat: 60721500 – Konchilik ishi (faoliyat turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchi talabalar uchun mo'ljallangan. Konchilik ishi asoslari, Yer osti konchilik ishlari, Geologiya, Geodeziya fanlarini jamlagan holda konchilik mashinalari mexanizmlarini asosiy tushunchalari va toifalarini o'rgatish, hamda amaliyotda ularni qo'llay olish xususiyatini aniqlashdan iborat.

2. Yakuniy davlat attestatsiyasi o'tkaziladigan fanlar dasturining mazmuni.

"Konchilik ishi" yo'nalishi fanlarining mazmuni

60721500 – Konchilik ishi (faoliyat turlari bo'yicha) bakalavriat talim yo'nalishi – konchilikka oid jarayonlarni tadqiq qilish va o'zlashtirish, yer osti va yer usti konlarini qazib olish texnologiyalari, shaxtalar, rudniklar, karyerlar, transport tizimlari va qazib olish mashinalarini loyihalash, ularning ekspluatatsiyasi, texnik xizmat ko'rsatish, sinash va texnik xavfsizlik masalalarini qamrab oladi. Shu bilan birga, tabiiy resurslarni samarali qazib olish va ulardan oqilona foydalanishni ta'minlashga yo'naltirilgan kompleks masalalarni hal etishga qaratilgan.

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy faoliyati quyidagilarni

qamrab oladi:

- yer osti va yer usti konlarini xavfsiz va samarali ekspluatatsiya qilish;
- kon texnologik jarayonlarini avtomatlashtirish va optimallashtirish;
- kon qazish mashinalari va uskunalariga texnik xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish;
- konchilikka oid texnologik jarayonlarni tadqiq qilish va tahlil qilish;
- yer osti shaxtalarini, kon va karyerlarni loyihalash va qurish;
- kon transport vositalari, tizimlari va uskunalarini ekspluatatsiya qilish hamda ulardan samarali foydalanish;
- kon xavfsizligini ta'minlash, ekologik talablarga rioya qilish va resurslarni qayta ishlash.

3. Yakuniy davlat attestatsiyasini o'tkazish tartibi

Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi Navoiy innovatsiyalar universiteti Kengashining 202__ yil __ № __-sonli qaroriga muvofiq yozma ravishda o'tkaziladi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi universitet o'quv jarayoni grafigiga mos sanalarda tashkil etilib, talabalarga aniq vaqti kamida 30 kun oldin e'lon qilinadi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi tayyorgarlik va maslahatlar o'quv bo'limi tomonidan tasdiqlangan jadval asosida tashkil etilib, kafedra tomonidan birlashtirilgan professor-o'qituvchilar tomonidan olib boriladi.

Yakuniy davlat attestatsiyasiga 60721500 – Konchilik ishi (faoliyat turlari bo'yicha) bakalavr ta'lim yo'nalishi o'quv reja va fan dasturlarini to'liq tugatgan va o'quv rejasida nazarda tutilgan barcha sinovlardan muvaffaqiyatli o'tgan talabalar qo'yiladi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi o'tkaziladigan o'quv rejaning majburiy fanlar blokidagi mutaxassislik fanlar nomi: *Konchilik ishi asoslari, Yer osti konchilik ishlari, Geologiya, Geodeziya.*

Yakuniy davlat attestatsiyasi komissiyasi bitiruvchilarning yakuniy davlat attestatsiyasi sinovlari natijalari asosida ularga ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavr darajasi berish haqida qaror qabul qiladi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovini baholash ushbu dasturning "Baholash mezonlari" bo'limidagi talabalar asosida amalga oshiriladi

Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichi yakuniy davlat attestatsiyasi komissiyasining majlis bayoni rasmiylashtirilgandan so'ng shu kunning o'zida e'lon qilinadi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovidan o'ta olmagan shaxs o'qish muddati tugagandan so'ng, arizasiga muvofiq yakuniy davlat attestatsiyasi sinovini keyingi 3 yil davomida qayta topshirish huquqiga ega.

Yakuniy davlat attestatsiya sinovlarida olgan bahosiga e'tiroz bildirgan bitiruvchilarning arizalarini ko'rib chiqish uchun universitet rektorining buyrug'i bilan appelyatsiya komissiyasi tuziladi.

Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo'yilgan bahodan norozi bo'lgan bitiruvchilar baho e'lon qilingan kundan e'tiboran uch kun muddat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilish huquqiga egalar.

4. Baholash mezonlari

Talabalar bilimini baholashda fanlar mazmuniga qo'yiladigan talablar bilan bir qatorda, talaba tayyorgarligining 60721500 – Konehlik ishi (faoliyat turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi malaka talablaridagi bitiruvchiga nisbatan nazarda tutilgan umumiy malaka talablarga ham javob bera olish darajasi aniqlanadi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovini yozma shaklda o'tkazilib, har bir bitiruvchi talabaga alohida imtihon biletleri tarqatiladi. Imtihon biletleri ushbu dasturning "Yakuniy davlat attestatsiyasi o'tkaziladigan fanlar bo'yicha savollar to'plami" bo'limidagi savollardan 5 ta savoldan iborat etib tuziladi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovini baholashda har bir savol alohida 100 ballik baholash tizimida baholanib, umumiy baho har bir savoldan olingan baholarni o'rta arifmetigi tarzida butun songa yaxlitlab qo'yiladi.

Talabani yakuniy davlat attestatsiyasi sinovidagi bilim darajasini baholashda quyidagi jadvalda keltirilgan mezonlarga amal qilinadi:

Baho	Bilim darajasi
1	2
5 (a'lo)	Agar talaba imtihon biletida berilgan savollarga mantiqiy, izchil javob yozsa va qo'shimcha tushuntirishlar talab etilmasa, "a'lo" bahosi qo'yiladi. Mantiqiy xulosalar chiqaradi. Adabiy fikrini ifodalash me'yorlariga amal qiladi. Talabaning javobi batafsil, ishonchli, aniq ifodalangan. Talaba dastur materialini har tomonlama tizimli va chuqur bilishini namoyish etadi; kontseptual apparatga egalik qiladi; savolda ko'rsatilgan muammoni hal qilishda turli yondashuvlarni tahlil qilish va taqqoslash qobiliyatini namoyish etadi; nazariy fikrlarni amaliyotdan misollar bilan tasdiqlaydi.
4 (yaxshi)	Talaba savollarga tizimli, izchil va ishonchli javob yozsa, "yaxshi" bahosi qo'yiladi. Materialni tahlil qilish qobiliyatini namoyish etadi, lekin uning barcha xulosalari asosli va dalillarga asoslangan emas. Adabiy fikrini ifodalash me'yorlariga amal qiladi. Talaba dastur materialini bo'yicha mustahkam bilimni kashf etadi; hodisalar va jarayonlar o'rtasidagi asosiy
70-89 ball	

qonuniyatlari va munosabatlarni bilish, nazariya bilimlarini kasbiy xarakterdagi muammolarni hal qilishda qo'llashga qodir, ammo javobda individual xatolar va noaniqliklarga yo'l qo'yadi.	
3 (qoniqarli)	"Qoniqarli" baho, agar talaba javob yozganda, asosan, kasb bo'yicha kelgusi ish uchun zarur bo'lgan hajmda dasturiy materialni bilsa, qo'yiladi. Shu bilan birga, u savollarga javob yozishda xato qiladi. U tomonidan berilgan ibora yetarlicha aniq emas, javoblarda noaniqliklarga yo'l qo'yiladi. Masala yuzasidan yuzaki bilimni namoyon etadi, xulosa chiqarishda qiynaladi, lekin ko'rilayotgan masalalar bo'yicha asosiy toifalarning mohiyatini talaba tushunganligi ko'rinib turibdi. Adabiy fikrini ifodalash normalarning buzilishi amalda kuzatilmaydi.
2 (qoniqarsiz)	Agar javob berishda asosiy dastur materialini bilishda sezilarli kamchiliklar aniqlansa, talabaga "qoniqarsiz" baho qo'yiladi; imtihon biletli savollarga javob yozishda fundamental xatolarga yo'l qo'yiladi. Materiallar nomuvofiq berilgan, bilimlar tizimining mavjudligini ko'rsatmaydi. Adabiy fikrini ifodalash me'yorlarini sezilarli darajada buzgan.
59-69 ball	

5. Yakuniy davlat attestatsiyasi o'tkaziladigan fanlar bo'yicha savollar to'plami

"Konehlik ishi asoslar" fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi uchun savolnoma

1. Konehlik sanoati va kon korxonalari.
2. Foydali qazilma va qoplovchi jinslarning sifat ko'rsatkichlari.
3. Karyer elementlari va asosiy kontexnik tushunchalar.
4. Ochiq kon ishlarining asosiy bosqichlari.
5. Ochiq kon ishlaridagi ishlab chiqarish jarayoni haqida umumiy ma'lumotlar.
6. Tog' jinsini qazib olishga tayyorlash usullari.
7. Burg'lash portlatish usuli bilan tog' jinsini qazib olishga tayyorlash.
8. Qazish-yuklash ishlari haqida umumiy ma'lumot.
9. Tog' jinslarini ko'p cho'michli kon qazish mashinalari bilan qazib olish.
10. Karyer yuklari va karyerda yuk oqimlarini shakllantirish.
11. Avtomobil transportining kon-texnologik qo'llanilish sharoitlari.
12. Temir yo'l transportining kon-texnologik qo'llanilish sharoitlari.
13. Konveyer transportining kon-texnologik qo'llanilish sharoitlari.

14. Ag'darmalar hosil qilish jarayoni to'g'risida umumiy ma'lumotlar.
15. Ochiq usulda qazib olish tizimi klassifikatsiyalari.
16. Zaboy turlari.
17. Zaxodkaning turlari
18. Ochiq usulda qazib olishning yutuqlari va kamchiliklari
19. Qazish-yuklash ishlarining texnik va texnologik asoslari.
20. Konlarning joylashish sharoitlari
21. Qoplovchi tog' jinslari koeffitsiyenti
22. Mexanik usulda qazib olishga tayyorlash
23. Tog' jinslarini bir cho'michli kon qazish mashinalari bilan qazib olish
24. Karyerning asosiy parametrlari
25. Ag'darma hosil qilish usullari
26. Foydali qazilma konlarini ochiq usulda qazib olish to'g'risida umumiy ma'lumotlar
27. Karyer transportlarining asosiy turlari
28. Karyerlarda davriy ishlovchi kon qazish mashinalarining qo'llanilishi va ishlash prinsiplari
29. Karyerlarda uzluksiz ishlovchi kon qazish mashinalarining qo'llanilishi va ishlash prinsiplari
30. Qoplovchi tog' jinslarini tashish va joylashtirish jarayoni haqida umumiy ma'lumotlar.
31. Konchilik sanoati va yer osti konchilik korxonalari.
32. Yer osti kon lahmlari. Vertikal kon lahmlari.
33. Gorizontal kon lahmlari.
34. Qiya kon lahmlari. Yer osti kameralari.
35. Konlarni ochish. Konlarni ochishning oddiy usullari.
36. Konlarni ochishning kombinatsiyalashgan usullari.
37. Mustahkamlagich materiallari.
38. Gorizontal kon lahmlarini ko'ndalang kesimi yuzasi shakli va o'lchamlari.
39. Kon lahmlarini o'tish usullari.
40. Gorizontal kon lahmlarini o'tish.
41. Tik stvollarning ko'ndalang kesim yuzasi shakli va o'lchamlari.
42. Tik stvollarni oddiy usulda o'tish.
43. O'tish tsikli tarkibi va burg'ulash portlatish ishlari pasportiga qo'yiladigan talablar.
44. Gorizontal va qiya kon lahmlari zaboylarida shpurlarning joylashishi.
45. Kovjoylarni shamollatish.
46. Kon lahmlarini o'tishda tog' jinslarini yig'ish usullari va yuklash qurilmalarini tanlash.
47. Rudalarni o'yib olish usullari .

48. Tayyorlovchi kon lahmlari. Stvol, ko'r stvol, ko'tarma, qirgimli ko'tarma, ruda tushirgich, gezenk, shurf.

49. Qiya transport syezdi, uklon, skat, bremsberg, pech.

50. Vertikal stvollar orqali, qiya stvollar orqali, shtolnyalar orqali, qiya transport syezdi orqali ochish.

“Yer osti konchilik ishlari” fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi uchun savolnoma

1. Ruda konlarining yotish shakllari va tasnifi.
2. Ruda va aralashma tog' jinslarning fizik-mexanik xossalari
3. Foydali qazilma zahirasini turkumlash.
4. Shaxta va shaxta maydoni
5. Ruda qiymati haqida tushuncha va qazib olishning rentabelligi.
6. Konchilik korxonasi, rudnik, shaxta, shaxta maydoni, qavallar.
7. Qavatda rudani massivdan ajratib qazib olish usullari va tartibi.
8. Yo'qotilishni hisobga olish va ularni turkumlash (tasniflash).
9. Bosh va yordamchi stvollarning joylashtirilishi.
10. Foydali qazilmalarni qazib olishning tog' jinslar siljishiga ta'siri.
11. Shaxta stvolini joylashtiradigan joyni tanlashga ta'sir etuvchi omillar
12. Tayyorlashning asosiy talablari. Asosiy gorizontalni tayyorlash usullari.
13. Gorizontal kon lahmlarining ko'ndalang kesim yuzasi shakli va o'lchamlari.
14. Kon lahmlarini o'tish usullari.
15. Mustahkamlash materiallari, gorizontal kon lahmlarini mustahkamlash
16. Gorizontal kon lahmlarini yumshoq, qattiq va muzlagan tog' jinslaridan o'tish.
17. Gorizontal va qiya kon lahmlari zaboylarida shpurlarning joylashishi.
18. Kovjoylarni shamollatish.
19. Kovjoyni tog' jinslaridan tozalash usullari va yuklash qurilmasini tanlash.
20. Vertikal stvollarning ko'ndalang kesim yuzasi shakli va o'lchamlari.
21. Tik stvollarni o'tishning texnologik sxemasi.
22. Shaxta stvollarni chuqurtlashtirish
23. Rudani massivdan portlatib ajratish.
24. Rudani blokdan chiqirish va yuklashga yetkazib berish.
25. Ikkilamchi maydalash, rudani osilib-iqilib qolishini bartaraf qilish.
26. Qazib olingan bo'shliqni saqlab turish.
27. Qazib olinadigan bo'shliqning ship va yonlarining turg'unligini saqlash.
28. Seliklar bilan ship jinslari turg'unligini ta'minlash
29. Sun'iy mustahkamlagichlar bilan atrof jinslarining turg'unligini ta'minlash.

30. Ruda konlarini qazib olish tizimlarining tasnifi.
31. Ruda konlarini qazib olish tizimining samaradorlik ko'rsatkichlari
32. Qazilgan bo'shliqni ochiq qoldirib qazib olish tizimi
33. Sidirg'asiga qazib olish tizimi
34. Ustunli kamera qazib olish tizimi.
35. Qavatli-kameralab qazib olish tizimi.
36. Rudani magazinlab qazib olish tizimi.
37. Rudani magazindan burg'ulangan shpurlar bilan qo'porish tizimi.
38. Rudani chuqur skvajinalar bilan qulatish tizimi.
39. Qulatilgan rudalarni etkazib berish.
40. Qavatni majburlab qulatish.
41. Qavatni o'z-o'zidan qulatish tizimi.
42. Qazilgan bo'shliqni mustahkamlab qazish tizimi
43. Qazilgan bo'shliqni to'ldirib qazish tizimi.
44. Qazilgan bo'shliqni to'ldirish texnologiyasi.
45. Qazish bo'shlig'ini to'ldirib gorizontial tabaqalarga ajratib qazish tizimi.
46. Qazish bo'shlig'ini to'ldirib, qiya tabaqalarga (qatlamlarga) ajratib qazish tizimi
47. Qazilgan bo'shliqni to'ldirib shift pog'ona usulida qazib olish tizimi
48. Qazilgan bo'shliqni mustahkamlab va to'ldirib qazish tizimi.
49. Foydali qazilmalarni qazish usullari va qazish kavjoyidagi kon bosimi
50. Ko'mirni yer osti sulida qazish texnologiyasi tasnifi

"Geologiya" fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi uchun savolnoma

1. Artezian suvlari nima?
2. Yer sharining tuzilishi haqida ma'lumot bering.
3. Yer qanday qatlamlardan iborat?
4. Sochma konlar qanday hosil bo'ladi?
5. Cho'kindi konlar hosil qiluvchi jarayonlarni sanab bering.
6. Ko'l va botqoqlarda qanday konlar hosil bo'ladi?
7. Metamorfik konlarga misol keltiring.
8. Metamorfik tog' jinslari qanday hosil bo'ladi?
9. Grunt suvlari nima?
10. Foydali qazilmalar necha xil bo'ladi?
11. Metall foydali qazilmalar qanday guruhlarga bo'linadi?
12. Normetall foydali qazilmalar qanday tasniflanadi?

13. Yonuvchi foydali qazilmalarga nimalar kiradi?
14. Gidromineral xomashyolarga nimalar kiradi?
15. Endogen jarayonda natijasida qanday mineralar hosil bo'ladi?
16. Mineralarning hosil bo'lish jarayonlarini sanab bering?
17. Mineral nima va u tog' jinsidan nimasi bilan farq qiladi?
18. Foydali qazilma nima?
19. Metamorfoz jarayonda natijasida qanday mineralar hosil bo'ladi?
20. Endogen geologik jarayon deb nimaga aytiladi?
21. Intruziv magmatizm qanday hosil bo'ladi?
22. Zilzila deganda nimani tushunasiz?
23. Yer usti suvlari deganda nimani tushunasiz?
24. Yer usti suvlari qanday paydo bo'ladi?
25. Vaqincha oqar suvlar to'g'risida nimalarni bilasiz?
26. Yer osti suvlari deganda nimani tushunasiz?
27. Yer osti suvlari qanday paydo bo'ladi?
28. Yer osti suvlarining turlarini aytib bering?
29. Laminar va turbulent oqimga ta'rif bering?
30. Cho'kindi tog' jinslari deb nimaga aytiladi?
31. Cho'kindi tog' jinslari qanday hosil bo'ladi?
32. Cho'kindi tog' jinslari hosil bo'lish sharoitiga ko'ra necha turga bo'linadi?
33. Mexanik cho'kindi tog' jinslari qanday hosil bo'ladi?
34. Mineralarning qattiqlik shkalasida necha xil mineral mavjud?
35. Mineralarning qattiqlik shkalasida necha xil mineral mavjud?
36. Oltin va oltingurgut qaysi elementlar sinfiga mansub?
37. Sol'tug'ma elementlar deb nimaga aytiladi?
38. Sulfidlar sinfi mineralarini aytib bering?
39. Galloid birikmalari elementlariga ta'rif bering?
40. Karbonatlar guruhi elementlariga ta'rif bering?
41. Oksidlar va gidrooksidlar sinfiga oid mineralarga ta'rif bering?
42. Magmatik tog' jinslari qanday hosil bo'ladi?
43. Effuziv va intruziv tog' jinslari to'g'risida qanday tushunchaga egasiz?
44. O'zbekistonda qanday foydali qazilma konlari mavjud?
45. Geoxronologiyada eralar sanab bering.
46. Geoxronologiyada eralar qaysi davrlarga bo'linadi
47. Foydali qazilmalar konlarining sanoat turlari
48. O'zbekistondagi mavjud qanday oltin konlarini bilasiz?
49. O'zbekistondagi mavjud qanday uran konlarini bilasiz?
50. Madan va nomadan foydali qazilmalarga misollar keltiring.

"Geodeziya" fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi uchun savolnoma

1. Geodeziya fani haqida umumiy ma'lumotlar.
2. Geodeziya fanining boshqa fanlar bilan bog'liqligi.
3. Geodeziya fani tarixidan qisqacha ma'lumot.
4. Yerning shakli va o'lchamlari haqida yangi qarashlar.
5. To'g'ri burchakli koordinatalar sistemasi.
6. Astronomik koordinatalar sistemasi.
7. Geodezik koordinatalar sistemasi.
8. Zonaviy to'g'ri burchakli koordinatalar sistemasi.
9. Nuqtalar balandligi aniqlash usullari.
10. Azimut burchaklarining aniqlanishi.
11. Rumb burchaklarining aniqlanishi.
12. Meridianlarning yaqinlashish burchaklarini aniqlanishi.
13. Direktsion burchaklarining aniqlanishi.
14. Direktsion burchak bilan rumb burchak orasidagi munosabat.
15. Haqiqiy va magnit azimutlar.
16. Masshtab aniqliligi.
17. Egri chiziq uzunligini aniqlash.
18. Plan siniq chiziq uzunligini aniqlash.
19. Ko'ndalang chizig'iy masshtab.
20. Topografik karta va uning nomenklaturasi.
21. Kilometrlar to'rini tuzish.
22. Topografik karta va planlarda tafsilotni ifodalash.
23. Topografik karta va planlarda relefni tasvirlash.
24. Gorizontalarning xossalari.
25. Relef turlari va ularning belgilanishi.
26. Planimetr yordamida uchastka yuzini aniqlash.
27. Geometrik usul yordamida yuzani aniqlash.
28. Analitik usul yordamida yuzani aniqlash.
29. Grafik usul yordamida yuzani aniqlash.
30. Mexanik usul yordamida yuzani aniqlash.
31. O'lchash va uning turlari.

32. O'lchash xatolari va turlari.
33. Teng aniqli va aniqsiz o'lchash.
34. Gorizontal burchak o'lchash mohiyati.
35. Teodolit va uning qismlari.
36. Ko'rish trubasini ko'zga va narsaga to'g'rilash.
37. Teodolit turlari va asosiy qismlari.
38. Burchak o'lchash usullari.
39. Vertikal doira, vertikal burchaklarni o'lchash.
40. Qiya chiziqning gorizontal qo'yilishini aniqlash.
41. Chiziq o'lchash va qurollari.
42. Gorizontal syomkaning mohiyati.
43. Gorizontal syomkaning kameral ishlari.
44. Teodolit yo'llari va ularning ahamiyati.
45. Nivelirlash va ularning turlari.
46. Asbob balandligi va asbob gorizonti.
47. Nivelir reykalari va sanoq olish.
48. Geometrik nivelirlashning kameral ishlari.
49. Bo'yлама profil chizish.
50. Taxometrik syomka va uning mohiyati.

Foydalanishga tavsiya etiladigan adabiyotlar va manbalar
Asosiy adabiyotlar

1	Sh.I. Xakimov "Ochiq konchilik ishlari" o'quv qo'llanma	Navoiy	2022
2	M.J. Normatova. Konchiliksohasiga kirish.	Navoiy	2023
3	B.Sh. Shakarovich, U.T. Toshtemirov "Kon lahimlarini o'tish texnologiyasi"	Toshkent "Innovatsiya Zayo"	2022
4	Tadjiyev Sh.T., Qobilov O.S., Giyazov O.M. O.O. Rajabov Geodeziya	Navoiy	2023
5	Lvdonin V.V. Геология металлических полезных ископаемых.	Геон-фак МГУ	
6	A.N. Ibramov, J.O. Lapasov, S.I. Xikmatullayev "Injenerlik geodeziyasi"	Toshkent	2017
7	Abramov A.A. Pererabotka obogasheniya kompleksnoe ispolzovanie tverdx poleznix iskopayemix. Obogatitelnie protsessy i apparati	M: - MGGU	2004

8	Q.S. Sanaqulov, N.A. Doniyarov, A.A. Saidaxmedov. Foydali qazilmalarni boyitish va qayta ishlash asoslari	Navoiy	2020
9	K. Umarova, G.Q. Solijonova. Foydali qazilmalarni boyitish va qayta ishlash.	T.: -S.No'iron	2013
10	G.Q. Salijanova. Foydali qazilmalarni boyitish va qayta ishlash asoslari.	Toshkent	2018
11	Maxmudov Sh.A., Maxmudov, O.V., Mustafayev va S.A. Turdiyev. Kon mashinalari va komplekslari.	Navoiy	2023
12	Подерни Р.Ю. Механические оборудование карьеров. Учебник для ВУЗов по направлению "Горное дело" специальности "Горные машины и оборудование"	М.: Издательство МГТУ	2007
13	Солод В.И. и др. Горные машины и автоматизированные комплексы.	М.: Недра	2001
14	Галкин В.И., Дмитриев В.Г., Дьяченко В.П. и др. Современная теория ленточных конвейеров: Учебное пособие для вузов	М.: МГТУ	2005
15	Григорьев В.Н., Дьяков В.А., Пухов Ю.С. Транспортные машины для подземных разработок: Учебник для вузов.	М.: Недра	2004
16	Сливаковский А.О., Потапов М.Г., Транспортные машины и комплексы открытых горных разработок: Учебник для вузов	М.: Недра	2004
17	Шешко Е.Е. «Горно-транспортные машины и оборудование для открытых работ»	Учебное пособие	2006
18	Галкин В.И., Шешко Е.Е. Транспортные машины: Учебник для вузов.	М.: МГТУ	2010
19	Галкин В.И., Дмитриев В.Г., Дьяченко В.П. и др. Современная теория ленточных конвейеров: Учебное пособие для вузов.	М.: МГТУ	2005
20	Григорьев В.Н., Дьяков В.А., Пухов Ю.С. Транспортные машины для подземных разработок: Учебник для вузов.	М.: Недра	2004
21	Сливаковский А.О., Потапов М.Г., Транспортные машины и комплексы открытых горных разработок: Учебник для вузов.	М. М.: Недра	2004
22	Шешко Е.Е. «Горно-транспортные машины и оборудование для открытых работ»: Учебное пособие		2006
23	Справочник по шахтному транспорту. Под ред. Пейсаховича Г.Я., Ремизова И.П.	М. Недра	2002

24	Shaxodjaev L.Sh. Kurakli konveyerlar (mashq va masalalar to'plami). O'quv qo'llanma.	Toshkent: TDTU	2003
25	Атакулов Л.Н., Шешко Е.Е., Тоннов Ж.Б. Транспортные машины. Укув қўланма	Ташкент	2022
26	Атакулов Л.Н., Хайдаров Ш.Б. Транспортные машины. Укув қўланма	Ташкент	2023

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Ивановский И.Г. Шахтные вентиляторы. Владивосток: ДВГТУ, 2003. — 196 с.
2. Абрамов А.П. Стационарные машины. Проектирование водоподливных установок. Кемерово: КузГТУ, 2012. — 180 с.
3. Вискулов М.А., Овчинников Н.П., Бочкарев Ю.С. Стационарные машины. Центробежные насосы на горных предприятиях. Учебное пособие. — Якутск: Северо-Восточный федеральный университет, 2019. — 126 с.
4. Djureyev R.U., Usmonov M.Z. Turg'un mashinalar fanidan kurs loyihalarni bajarish bo'yicha uslubiy ko'rsatma. NDKTU, 2022. — 65 bet.
5. Turdiyev S.A., Konchilik turg'un mashinalari. O'quv-uslubiy majmua. — Navoiy, NDKTU, 2023. — 389 bet.
6. Турдиев С.А., Шукуров А. Горные стационарные машины. учебно-методический комплекс. Навои, НГТУ, 2023. — 314 сг.
7. Basov A.I. Mexanicheskoe oborudovanie obogatitel'nix fabrik i zavodov tyajel'ix tsvetnix metall'ov. -M., "Metallurgiya", 1987 g.
8. Abramov A.A. Texnologiya pererabotki i obogashenie rud tsvetnix metall'ov; O'quv qo'llanma M: - MGGU. 2005 g.
9. Andreev S.E., Petrov V.A., Zverevich V.V. Droblenie, izmelchenie i groxochenie poleznix iskorpaemix «Nedra» 1986 g.
10. Pritikin D.P. Mexanicheskoe oborudovanie zavodov tsvetnoy metallurgii. Moskva «Metallurgiya» 1988 g.
11. E.Sh. Musurmanov, J.U. Elbekov. Boyitish va qayta ishlash korxonalarining mexanik uskunalari fanidan o'quv-uslubiy majmua / - Navoiy, sh 2023 y.
12. Гетопанов В.Н., Гушлин Н.С., Чугреев Л.И. Горные и транспортные машины и комплексы. Учебник для вузов. — М.: Недра, 1991. Абрамов А.П. Стационарные машины. Проектирование водоподливных установок. Кемерово: КузГТУ, 2012. — 180 с.
13. Под общей редакцией Шадова М.И. Справочник механика открытых работ. М.Недра 1987; 390 с. Djureyev R.U., Usmonov M.Z. Turg'un mashinalar fanidan kurs loyihalarni bajarish bo'yicha uslubiy ko'rsatma. NDKTU, 2022. — 65 bet.

14. Anpaqulov T.J. Kon mashinalari fanidan laboratoriya ishlari to'plami. Toshkent, TashDTU, 2016. 50 bet.
15. Яших В.Г. и др. Горные машины и комплексы. М.: Недра 1984.-420 стр.
16. Справочник по шахтному транспорту. Под ред. Пейсаховича Г.Я., Ремизона И.П., М.Недра, 2002 г.
17. Shaxodjaev L..Sh. Kurakli konveyerlar (mashq va masalalar to'plami). O'quv qo'llanma. Toshkent: TDTU, 2003 y.
18. Атакулов Л.Н., Шешко Е.Е., Тошов Ж.Б. Транспорт машиналари. Ўқув кўлланма, 2022 й.
19. Атакулов Л.Н., Хайдаров Ш.Б. Транспорт машиналари. Ўқув кўлланма, 2023 й.
20. Maxmudov Sh.A. Maxmudov, O.V. Mustafayev va S.A. Turdiyev. Kon mashinalari va komplekslari. Oliy o'quv yurtlari uchun darslik. Navoiy, 2023, 545 bet.
21. Sodiqov A.S., Baratov B.N. "Turg'un mashinalar". O'quv qo'llanma.-T.; "Navro'z", Toshkent, 2015, 248 bet.
22. Долганов А.В. Стационарные машины: учебник / А.В. Долганов. – М.: Издательский дом Академии Естествознания, 2017. – 281 с.
23. Гришко А.П. Стационарные машины. Том 2. Рудничные водоотливные, вентиляторные и пневматические установки: учебник / Горная книга, Москва, 2007 г., 586 стр.

Axborot manbaalari:

1. www.gov.uz
2. www.lex.uz
3. www.edu.uz
4. www.economist.com